

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 April 1877, kl. 11 f. m.

*Konstitutions-Utskottets Utlåtande, angående väckt motion om
tillägg till 28 § Regeringsformen.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt och till Utskottets handläggning hänvisad motion (N:o 22) har Herr *S. A. Hedin* föreslagit, att Riksdagen för sin del måtte besluta ett tillägg till 28 § Regeringsformen af innehåll, att till embets- och tjenstemän i kabinettet för utrikes brefvexlingen kunde utnämnas och befordras äfven norske män. Till stöd för detta sitt förslag har motionären anfört, dels i allmänhet, hurusom den utgång, frågan om en mera omfattande revision af de mellan Sverige och Norge gällande unionsbestämmelser år 1871 erhöll, icke borde anses såsom giltigt skäl att tills vidare afstå från hvarje bemödande att afhjelpa sådana brister, som allt för väl kunde undanrödjas utan omarbetning af hela Riksakten, utan tvärt om borde mana till att genom partiella förbättringar bana väg för och underlätta en fullständig reform; dels ock, hvad särskildt det nu väckta förslaget anginge, hurusom anställande i Utrikesdepartementet af äfven norske män vore ej mindre, med afseende å den kunskap om Norges lagar, institutioner och öfriga förhållanden, handläggningen inom nämnda departement af unionella och rent norska ärenden betingade, ett faktiskt behof, än äfven, enär Utrikesdepartementet allt mer och, mer utvecklat sig till ett unionelt embetsverk, en rättvisans fordran; och, då det för närvarande tillämpade sätt att tillgodose detta behof och denna fordran eller att låta norske män allenast *på förordnande* bestrida befattningar inom Utrikesdepartementet, enligt motionärens tanke hvarken låte sig väl förena med unionens hufvudgrundsats:

Bih. till Riksd. Prot. 1877. 3 Saml. 3 Häft.

de förenade rikenas fullkomliga rättsjemlikhet, eller med det i svenska Regeringsformens § 28 — utan något undantag beträffande anställning af norske män i Utrikesdepartementet — förekommande stadgande, att Konungen egde att i Statsrådet utnämna och befordra *infödda svenska män* till alla de embeten och tjänster inom riket, högre och lägre, hvilka vore af den beskaffenhet, att Konungen fullmakter derå utfärdade, hade motionären trott lämpligt, att uti nämnda grundlagens rum i angifna syftet inrymdes ett bestämdt stadgande.

Lika med motionären finner Utskottet Utrikesdepartementet och dit hörande ärenden under unionens fortgång mer och mer hafva erhållit en unionel pregel, i hvilket hänseende Utskottet vill erinra, dels, beträffande handläggningen af de förenade rikenas diplomatiska angelägenheter i allmänhet, derom att, på grund af Kongl. Resolutionen den 13 April 1835, vid föredragning så väl af diplomatiska ärenden, som särskildt angå Norge, som af diplomatiska eller så kallade ministeriella mål, hvilka på något sätt kunna hafva inflytande på eller stå i förbindelse med Sveriges eller Norges gemensamma eller särskilda förhållande till främmande makter eller kunna föranleda beslut i sådant hänseende, den norske statsministern, eller, vid förfall för honom, annan medlem af det norska statsrådet skall vara tillstädes; — dels ock, beträffande särskildt Utrikesdepartementets ställning, derom, att detsamma i sammanhang med 1858 års omorganisation erhöll en gemensam stat i stället för de förut varande särskilda svenska och norska staterna; att genom Kongl. Maj:ts förnyade konsulsstadga af den 20 April 1858 de förenade rikenas konsulatembeten blifvit närmare sammanbundna med departementet och dettas chef, och att, på grund af Kongl. Maj:ts i sammansatt statsråd den 5 November 1869 fattade beslut, allt ifrån nämnda tid departementets budget, med dertill hörande beräkningar öfver fördelningen af de särskilda utgiftsbeloppen, sedan densamma blifvit Kongl. Maj:ts pröfning understäld i sammansatt statsråd, samtidigt föreläggas de i början af hvarje år sammanträdande nationalrepresentationerna i båda rikena.

Under fullt erkännande af, att den unionella karakter, Utrikesdepartementet och de flesta ärenden, som på dess föredragning afgöras, sålunda ega, lemnar Norge berättigade anspråk att se sina söner, som äro bekanta med sitt lands lagar, författningar, förvaltnings- och öfriga förhållanden, inom departementet deltaga i beredning af der förekommande ärenden, äfvensom att en tjänstgöring inom departementet torde för de norske män, hvilka egna sig åt den diplomatiska banan, i och för den i nämnda hänseende erforderliga utbildning vara nödvändig, vill Utskottet emellertid fästa uppmärksamhet å det förhållande, att — med det obetydligare

undantaget af Regeringsformens §§ 39 och 43, så vidt i dem Norge med afseende å Konungens resor likställas med Sverige — hittills icke är i svenska grundlagarne inrymd någon bestämmelse, hvilken, såsom den nu föreslagna, skulle hafva sin betydelse endast och allenast i följd och under förutsättning af föreningen med Norge; och har den härutinnan framträdande grundsats desto hellre syns Utskottet böra allt fortfarande upprätthållas, som endast härigenom, på samma gång de svenska grundlagarne bevara sin karakter af rent svenska med ändamål att bestämma Sveriges inre statsrättsliga förhållanden, unionens karakter af en fri förening mellan tvenne hvar för sig sjelfständiga brödrariken tydliggen utmärkes.

Utskottet, som sålunda anser rätta platsen för ett stadgande, sådant som det föreslagna, vara icke i den svenska Regeringsformen, utan i Riksakten, får dock härvid påminna, att då — på sätt äfven i motionen omförmäles — båda de förslag till ny Föreningsakt mellan Sverige och Norge, hvilka af dertill förordnade komiterade afgifvits den 4 November 1844 och den 29 Augusti 1867, innehålla ett likartadt stadgande, sådant icke skett utan i sammanhang med flere andra med denna i det närmaste samband stående bestämmelser; och finner, med afseende härå, Utskottet sig icke för närvarande och oberoende af en mera omfattande revision af Riksakten, hvarför närvarande tidpunkt icke torde vara lämplig, böra föreslå införandet i nämnda akt af ett stadgande i motionens syfte; hvadan Utskottet föranlåtes vördsamt hemställa,

att Herr S. A. Hedins ofvan omförmälda motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 April 1877.

På Utskottets vägnar:

MAGNUS HALLENBORG.
